

Sygn. akt VI U 3390/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant – st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 8 grudnia 2015 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania: B. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 30 października 2014 r.,

znak: (...)

w sprawie: B. S. (1)

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o składki

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdza, że B. S. (1) nie jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 635 zł 16 gr (sześćset trzydzieści pięć 16/100), w tym :

1) z tytułu:

- składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów

deklaracji 01-39 za luty 2005 r. w kwocie 154 zł 35 gr;

- odsetek za zwłokę 178 zł ;

- kosztów upomnienia 11 zł 60 gr;

2) z tytułu:

- składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów deklaracji

01-39 za luty 2005 r. w kwocie 118 zł 56 gr;

- odsetek za zwłokę 137 zł;

- kosztów upomnienia 11 zł 60 gr;

3) z tytułu :

- składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń

Pracowniczych w ramach zakresów numerów deklaracji 01-39 za luty

2005 r. w kwocie 11 zł 05 gr ;

- odsetek za zwłokę 13 zł.

II zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz B. S. (1) kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Na oryginale właściwy podpis.

VI U 3390/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 października 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. – na podstawie art.83 ust.1 w związku z art.46 ust.1, art.32 i art.123 ustawy z dnia 13 października 1998r., o systemie ubezpieczeń społecznych – stwierdził, że B. S. (1) jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, a zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, naliczonymi na dzień wydania decyzji, wynosi łącznie 635 zł 16 gr, w tym:

1) z tytułu:

- składek na ubezpieczenia społeczne w ramach zakresów numerów deklaracji 01 – 39 za okres 2005 – 02 w kwocie 154 zł 35 gr,
- odsetek za zwłokę 178 zł,
- kosztów upomnienia 11 zł 60 gr;

2) z tytułu:

- składek na ubezpieczenie zdrowotne w ramach zakresów numerów deklaracji 01 – 39 za okres 2005 – 02 w kwocie 118 zł 56 gr,
- odsetek za zwłokę 137 zł,
- kosztów upomnienia 11 zł 60 gr;

3) z tytułu:

- składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w ramach zakresów numerów deklaracji 1) – 39 za okres 2005 – 02 w kwocie 11 zł 05 gr,
- odsetek za zwłokę 13 zł.

W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy powołał się na art.46 ust.1 i art.32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i wskazał, że płatnik B. S. (1) nie dopełnił obowiązku określonego w tych przepisach, w związku z czym Zakład Ubezpieczeń Społecznych, działając na podstawie art.83 ust.1 powyższej ustawy, określił wysokość zadłużenia.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł w imieniu płatnika B. S. (1) jej pełnomocnik procesowy, domagając się uchylenia zaskarżonej decyzji i obciążenia (...) Oddziału w B. kosztami procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu tego żądania wskazano, iż na wniosek odwołującego się płatnika z dnia 6 maja 2005r. Naczelnik Wydziału Rozliczeń Koszt Płatników Składek przesłał płatnikowi B. S. (1) zaświadczenie stwierdzające, iż nie zalega ona na dzień 19 maja 2005r. z opłatą składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Tymczasem po przeszło 9 latach B. S. (1) otrzymała wezwanie do zapłaty, a w rozmowie z inspektorem (...) Oddziału w B. W. M. dowiedziała się, iż z jej konta – bez wiedzy i zgody płatnika – przeksięgowano nieznaną jej kwotę na konto Pana G..

Zdaniem skarżącej ZUS powinien sprawę wyjaśnić, tym bardziej, iż 20 sierpnia 2014r. poinformował B. S. o wszczęciu postępowania egzekucyjnego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji oraz dodatkowo wyjaśnił, iż w wyniku analizy danych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ustalono, iż na koncie ubezpieczonej zaksięgowano środki za listopad 1999r. w podwójnej wysokości, co miało wpływ na rozliczenie konta i wydanie w dniu 19 maja 2005r. zaświadczenia o niezaleganiu. Jednak jak wynika z pisma Poczty Polskiej z dnia 7 października 2004r. (k.16 akt organu rentowego) podczas przekazywania środków przez Poczta w dniu 14 grudnia 1999r. nastąpiło przyporządkowanie części danych o wpłatach innym osobom, co w konsekwencji spowodowało, że na kontach tych osób pojawiły się nienależne im środki finansowe. W wyniku podjętych czynności naprawczych ustalono zaległość na koncie ubezpieczonej.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Odwołujący się płatnik B. S. (1) od 1995r. do 2005r. prowadziła pozarolniczą działalność, z tytułu której podlegała ubezpieczeniom społecznym, ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz obowiązana była do opłacania składek na te ubezpieczenia oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Po zakończeniu prowadzenia tej działalności B. S. (1) pismem z dnia 6 maja 2005r. zwróciła się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w B. o wydanie jej zaświadczenia „o niezaleganiu w płaceniu składek”. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. Wydział Rozliczeń Kont Płatników Składek i Ubezpieczonych - w załatwieniu powyższego wniosku płatnika – zaświadczeniem z dnia 19 maja 2005r. potwierdził, że B. S. (1) z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, na dzień 19 maja 2005r., nie zalega z opłatą składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Funduszu Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, podając także w treści tegoż zaświadczenia, że wydano je na podstawie zapisów na koncie płatnika oraz dokumentów udostępnionych przez płatnika. Analogiczne zaświadczenia powodowy płatnik otrzymał już wcześniej: zaświadczenia z dnia 2 sierpnia 2004r., 23 kwietnia 2004r., 17 czerwca 2002r.

W zaświadczeniach z dnia 15 lutego 2002r. i 4 lutego 2002r. (...) Oddział Wydział Kont Rozliczeń Kont Płatników Składek i Ubezpieczonych wskazał konkretnie zaległości składkowe, które posiadała ubezpieczona, a w zaświadczeniu z 15 lutego 2002r. stwierdził także, że w przypadku okazania przez płatnika podwójnego dowodu wpłaty składki za miesiąc listopad 1999r. (wpłata z dnia 13.12.99) salda będą mogły ulec zmianie.

(dowody z dokumentów na k.5, 7, 9, 11, 13, 14 i 15 akt organu rentowego).

W piśmie z dnia 18 sierpnia 2014r. (poprzedzającym wydanie zaskarżonej decyzji) adresowanym do B. S. (1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. poinformował ją o tym, iż po przeprowadzonej analizie konta płatnika ustalono zaległość za miesiące luty 2005r., co do której wszczęto postępowanie egzekucyjne. Dodatkowo Zakład wyjaśnił, iż na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy wydane zostało w dniu 19 maja 2005r. zaświadczenie o niezaleganiu, które zostało wydane na podstawie zapisów na koncie płatnika oraz dokumentów udostępnionych przez płatnika, przy czym na koncie zostały zaksięgowane podwójne wpłaty za miesiąc listopad 1999r., o czym płatnik

został poinformowany w dniu 11 grudnia 2001r. przez Zakład oraz w dniu 5 lutego 2002r., odmawiając jednocześnie okazania dowodów opłat, które potwierdziłyby, że dokonano wpłat za w/wym okres dwa razy. W zaświadczeniu o niezaleganiu z dnia 15 lutego 2002r. zamieszczona została informacja, że saldo na koncie może ulec zmianie w związku z zaistniałą sytuacją. Ponadto organ rentowy wskazał, iż w dniu 7 października 2004r. otrzymał z Rejonowego Urzędu Poczty w B. pismo, z którego wynika, że w dniu 14 grudnia 1999r. podczas czynności przekazywania środków przez Urząd Poczty z niewyjaśnionych przyczyn nastąpiło przyporządkowanie części danych o wpłatach innym osobom, co w konsekwencji spowodowało, że na kontach tych osób pojawiły się nienależne im środki finansowe. Poczta Polska przesłała listę wpłat składek ZUS z błędnie przyporządkowanymi osobami (na której figurowało nazwisko B. S. (1)), na podstawie której Zakład podjął czynności naprawcze, w wyniku której ustalił, iż zalega ona ze składkami, o których została powiadomiona wcześniejszym pismem z 24 lipca 2014r. (pismo w aktach organu rentowego: k.22 – 23, 24, 24, 27 oraz 16).

Spór w rozpoznawanej sprawie dotyczył zaległości składkowych za miesiąc luty 2005r., które – według twierdzeń organu rentowego – miały powstać w dość wyjątkowych okolicznościach, opisanych w piśmie Poczty Polskiej Przedsiębiorstwa Użyteczności Publicznej (...) Urzędu Poczty w B. z dnia 16 września 2002r. (pismo – k.21 akt organu rentowego). Z treści tego pisma wynikało, iż wpłaty dokonane w dniu 13 grudnia 1999r. w Urzędzie Pocztowym 14 zostały z niewyjaśnionych przyczyn przyporządkowane innym – niż wpłacające – osobom, a pomyłka polegała wyłącznie na fakcie błędnego przyporządkowania danych, identyfikujących poszczególnych płatników niewłaściwym osobom, natomiast pozycje kwotowe wpłat osób, których dane identyfikujące uległy zniekształceniu, pozostały niezmiennione.

W wyniku tej sytuacji, kwoty jednostkowe z poszczególnych wpłat, których listę Rejonowy Urząd Poczty w B. przekazał jako załącznik do adresowanego do ZUS w B. wystąpienia z dnia 18 grudnia 2001r., zostały przypisane innym osobom, co w konsekwencji spowodowało, że na kontach tych osób pojawiły się nienależne im środki finansowe. Z kolei osoby dokonujące tych wpłat w urzędach pocztowych, pozbawione zostały w zaistniałej sytuacji, statusu osób, które wywiązały się z obowiązku uregulowania należnych ZUS składek.

(kserokopie pisma Rej. (...) Poczty z 16.09.2002r. – k.21 akt organu rentowego)

Istota sporu w kontekście powyższych okoliczności faktycznych sprowadzała się do tego czy płatnik składek B. S. (1) posiadała zaległości składkowe za miesiące luty 2005r., powstałe w wyniku błędnego działania Poczty Polskiej (Urzędu Pocztowego w (...)) polegające na przypisaniu wpłat składek dokonanych w tym urzędzie za listopad 1999r. zamiast A. G. (prowadzącemu działalność pod firmą Zakład (...)), powodowemu płatnikowi B. S. (1).

Spór ten rozstrzygany musi być w oparciu o obowiązujące w postępowaniu cywilnym zasady dowodzenia, zgodnie z którymi strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne (art.232 zd.1 K.p.c.), a ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (art.6 K.c.).

Na wstępie rozważań odnoszących się do ciężaru dowodzenia spoczywającym na stronach niniejszego procesu dostrzec należy, iż odwołująca się dysponowała zaświadczeniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 19 maja 2005r., potwierdzającym, iż na dzień wystawienia tego zaświadczenia nie zalega ona z opłatą składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Zaświadczenie to wydane zostało B. S. (1) przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. w sytuacji, w której organ ten wiedział o istnieniu podwójnej opłaty przez nią składek za listopad 1999r. przynajmniej od lutego 2004r., co potwierdzają odrębne adnotacje pracowników ZUS np. na zaświadczeniu z dnia 4 lutego 2002r. (k.4 akt organu rentowego), jak również po uzyskaniu przez organ rentowy od Poczty Polskiej Rejonowego Urzędu Poczty w B. pełnej informacji o błędnych przyporządkowaniach wpłat składek w Urzędzie Pocztowym (...) (pisma Rej. Urzędu Poczty do (...) Oddziału w B. z dnia 16.09.2002r. i z dnia 7.10.2004r.). Ta ostatnia okoliczność nie może pozostawać obojętna dla kwestii ciężaru dowodu spoczywającego na stronach niniejszego procesu.

W ocenie Sądu Okręgowego ciężar dowodu w sytuacji wystawienia odwołującemu się płatnikowi zaświadczenia z dnia 19 maja 2005r. przeszedł na pozwany organ rentowy, i to ten organ powinien w toku procesu udowodnić (a nie tylko

uprawdopodobnić) fakt zaległości składkowych B. S. (1) za miesiąc luty 2005r., wymienionych w zaskarżonej decyzji. Powodowy płatnik otrzymując w 2005r. powyższe zaświadczenie o niezaleganiu ze składkami mógł w zaufaniu do działania organu rentowego czuć się w pełni zwolniony z obowiązku zachowania dowodów podwójnego opłacenia składek za listopad 1999r., tym bardziej, iż zaskarżona decyzja wydana została 30 października 2014r., a więc ponad dziewięć lat od wystawienia zaświadczenia z dnia 19 maja 2005r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nie udowodnił w toku procesu aby podwójna wpłata składek B. S. (1) za listopad 1999r. (następnie zarachowana przez ZUS na poczet składek za luty 2005r.) powstała w wyniku błędnego działania Urzędu Pocztowego (...) i aby jedna z tych podwójnych wpłat powinna zostać przypisana innemu płatnikowi – A. G..

W aktach organu rentowego znajduje się pismo Poczty Polskiej Rejonowego Urzędu Poczty w B. z dnia 7 października 2004r. adresowane do Naczelnika (...) (...) Oddziału w B., z którego treści wynikało, iż w grudniu 2001r., w ramach wspólnie prowadzonych działań, minimalizujących nieprawidłowości (polegające na przypisaniu części danych o wpłatach innym osobom niż wpłacające), Urząd ten przekazał do (...) Oddziału ZUS :

- "listę wpłat składek ZUS z prawidłowo przyporządkowanymi osobami",
- „listę wpłat składek ZUS z błędnie przyporządkowanymi osobami”.

(pismo z dnia 7.10.2004r. – k.16 akt organu rentowego)

Po zobowiązaniu przez Sąd w toku procesu organu rentowego do przedłożenia tych list i ewentualnie innych dokumentów, które potwierdzałyby stanowisko procesowe strony pozwanej, strona ta wyjaśniła w piśmie procesowym z dnia 8 września 2015r. (k.70 akt sprawy), iż nie ma możliwości udostępnienia zestawień dotyczących błędnie przekazanych wpłat z uwagi na to, iż dokumentacja ta została wybrakowana (zniszczona) na podstawie zgody Archiwum Państwowego (...)z dnia 14 listopada 2014r., a więc zgody wyrażonej w dwa tygodnie po wydaniu zaskarżonej w niniejszej sprawie decyzji.

W tej sytuacji twierdzenia organu rentowego, na których opierał on swoje stanowisko procesowe, Sąd Okręgowy uznał za nieudowodnione. W konsekwencji nie było podstaw do dokonania ustalenia, zgodnie z którym zaległość składkowa wskazana w zaskarżonej decyzji powstała w okolicznościach opisanych wyżej. Organ rentowy nie wykazał w toku procesu aby należności składkowe, których spór dotyczył, w ogóle powstały i istniały w chwili wydania kwestionowanej odwołaniem B. S. (1) decyzji. W szczególności nie można uznać aby wystarczającym dowodem podważającym moc dowodową i wiarygodność zaświadczenia z dnia 19 maja 2005r. był dowód z zeznań świadka B. W. , która odwoływała się do list wpłat składek ZUS przekazanych przez pocztę Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B., a jak wykazało postępowanie dowodowe Zakład takimi dokumentami już nie dysponował.

Wyżej przedstawione ustalenia faktyczne i argumenty natury prawnej uzasadniały – w ocenie Sądu Okręgowego – zmianę zaskarżonej decyzji na podstawie art.477¹⁴ § 2 K.p.c. w związku z art.46, art.32 i art.83 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r., poz.121 z późn. zm.).

Zgodnie z art.98 § 1 i § 3 K.p.c. oraz art.99 K.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego radcy prawnego, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez Sąd osobistego stawiennictwa strony. Wynagrodzenie pełnomocnika procesowego powódki ustalone zostało według podwójnej stawki minimalnej adekwatnej dla wartości podmiotu sporu, która odpowiadała wielkości zadłużenia określonego w zaskarżonej decyzji. Wynagrodzenie to uwzględniało także nakład pracy pełnomocnika odwołującej się, który sporządził odwołanie i kolejne pisma procesowe oraz występował aktywnie na rozprawie (§ 6 pkt 2 w związku z § 2 ust.1 i ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r., w sprawie opłat za czynności radców prawnych ... – t. j. Dz. U. z 2013r., poz.490 z późn. zm.).

SSO Janusz Madej